

سوال

حکم روزه گرفتن شش روز از شوال چیست؟ آیا این روزه واجب است؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

روزه گرفتن شش روز از ماه شوال پس از پایان روزهی فرض رمضان، سنتی است مستحب نه واجب. مشروع است که مسلمان شش روز از ماه شوال را روزه بگیرد که این کار از فضیلت و پاداشی بس بزرگ برخوردار است و کسی که چنین کاری بکند پاداش یک سال کامل را به دست خواهد آورد، چنانکه پیامبر مصطفی - صلی الله علیه وسلم - در حدیثی که ابویوب انصاری - رضی الله عنه - از وی روایت کرده می‌فرماید: **هر که رمضان را روزه بگیرد، سپس شش روز از شوال را در پی آن روزه بدارد، کارش مانند روزه گرفتن همه‌ی سال است** به روایت مسلم و ترمذی و نسائی و ابن ماجه.

پیامبر - صلی الله علیه وسلم - این موضوع را اینگونه شرح داده است: «کسی که شش روز پس از فطر روزه گیرد [روزه‌اش به اندازه‌ی] یک سال کامل است: **مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا** کسی که یک نیکی به جای آورد ده برابر آن پاداش خواهد داشت». و در روایت دیگر: **خداوند هر نیکی را به اندازه‌ی ده برابر آن قرار داده، پس یک ماه به اندازه‌ی ده ماه و روزهی شش روز کامل کننده‌ی یک سال خواهد بود** به روایت نسائی و ابن ماجه (صحیح الترغیب و الترہیب: ۸ / ۴۲۱) و ابن خزیمه با لفظ: **روزه‌ی ماه رمضان به اندازه‌ی ده برابر آن و روزه‌ی شش روز به اندازه‌ی دو ماه و این روزه‌ی یک سال است.**

فقهای حنابلہ و شافعیہ تصریح نموده‌اند که روزه‌ی شش روز از شوال پس از ماه رمضان معادل یک سال روزه‌ی فرض است و گرنه چند برابر شدن اجر حتی در روزه‌ی نافله نیز ثابت است چرا که هر نیکی به اندازه‌ی ده برابر آن پاداش داده خواهد شد.

همچنین یکی از فواید مهم روزه‌ی شش روز شوال جبران شدن نقصی است که در روزه‌ی فرض رمضان رخ می‌دهد، چون ناگزیر روزه‌دار مرتکب کوتاهی یا گناہانی می‌شود که بر روزه‌اش تاثیر منفی خواهد گذاشت و در روز قیامت از اعمال مستحب برای جبران نقص واجبات استفاده می‌شود، چنانکه رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: **نخستین چیزی که مردم در روز قیامت برای آن محاسبه می‌شوند نماز است. پروردگار عزوجل به ملائکہ‌ی خود می‌گوید: نماز بنده‌ام را**

بنگرید، که آیا آن را کامل انجام داده یا ناقص ادایش نموده؛ اگر کامل بود کامل نوشته می‌شود و اگر چیزی از آن کم بود می‌فرماید: بنگرید آیا بندهام نماز مستحبی انجام داده، پس اگر نماز مستحبی داشت می‌گوید: فریضه‌ی بندهام را با مستحبش کامل کنید، سپس دیگر اعمال نیز بر اساس آن بررسی خواهد شد به روایت ابوداود

والله اعلم.